

I. Lago d'Orta i Lago Maggiore – najpiękniejsze jeziora Piemontu.

Jezioro Orta (po włosku **Lago d'Orta**) jest niewielkim, polodowcowym jeziorem położonym w całości na terenie Piemontu. Podzielone jest ono między prowincje Novara i Verbano-Cusio-Ossola (VCO). W średniowieczu jezioro to nosiło nazwę Jezioro San Giulio – *Lago di San Giulio*, dopiero w czasach późniejszych zmieniono nazwę na Lago d'Orta. Nazwa pochodzi od przepięknego średniowiecznego miasteczka leżącego nad brzegiem jeziora - **Orta San Giulio**.

Jezioro Orta położone jest u podnóża alpejskiego masywu **Mottarone**, po którego drugiej stronie znajduje się drugie co do wielkości włoskie jezioro – **Lago Maggiore**.

Obszar Jeziora Orta to 116 km². Składa się ono z dwóch basenów – północnego i południowego. Północny basen jest głębszy i dochodzi do 143 m, natomiast południowy jest płytszy i szerszy.

Jezioro zamieszkuje wiele gatunków ryb słodkowodnych i kilka gatunków mięczaków, które goszczą od lat w kuchni Piemontu a szczególnie w gastronomii przybrzeżnych miasteczek.

Jezioro Orta podzielone jest między 8 gmin, z których 6 należy do prowincji Novara i 2 do VCO (Verbano Cusio Ossola). Są tam przepiękne, malownicze miasteczka, które z pewnością warto odwiedzić, będąc w tej okolicy : **Orta San Giulio, Miasino, Pettenasco, Omegna, Gozzano, San Maurizio d'Opaglio, Pella, Nonio**.

Z Jeziolem Orta związanych było wiele wybitnych postaci Włoch i całego świata m.in. **Gianni Rodari** – włoski pisarz, urodzony w miasteczku Omegna, **Fryderyk Nietzsche**, przebywający w Orta San Giulio wraz ze swoją ukochaną **Lou von Salomé**, **Honore' de Balzac**, **Umberto Eco**, **Mario Soldati** i wielu innych.

dziedzictwa UNESCO.

Niedaleko Orta San Giulio znajduje się - **Legro**, zwane **malowanym miasteczkiem**, ponieważ mury domów pokrywają przepiękne malowidła przedstawiające sceny z filmów oraz literatury związanej z Jeziolem Orta. Miasteczko należy do stowarzyszenia **Associazione Italiana Paesi Dipinti**, którego celem jest połączenie włoskich społeczności, promujących artystyczne murale oraz zachęcanie do dekorowania i upiększania zewnętrznych ścian budynków.

Nakręcono tutaj również kilka filmów, m.in. *La Corrispondenza* (2016), słynnego włoskiego reżysera Giuseppe Tornatore ze światowej sławy aktorem - **Jeremy Irons**. Na tle Jeziora Orta osadzono akcję powieści a wielu malarzy upamiętniło je na swoich płótnach.

Będąc nad Jeziolem Orta, szczególną uwagę zwraca **Isola San Giulio** oraz **Święta Góra – Sacro Monte di Orta** wpisana na listę światowego

Orta San Giulio zostało zaszczytnie określone przez stowarzyszenie „I borghi più belli d’Italia” – *najbardziej romantycznym miasteczkiem we Włoszech.*

Jezioro Maggiore (po wł. **Lago Maggiore**) znajduje się w 1/3 – ciej części w Piemontcie (prov. Novara i VCO), natomiast pozostałe jego części należą do Szwajcarii (Canton Ticino) oraz do Lombardii (prov. Varese).

Jest drugim ze względu na powierzchnię po **Lago di Garda** i drugim ze względu na głębokość po **Lago di Como** jeziorem we Włoszech. Jest to również jezioro pochodzenia polodowcowego.

Cechą charakterystyczną Jeziora Maggiore jest jego specyficzny klimat. Posiada ono miejsca ciepłe i wilgotne, z klimatem śródziemnomorskim, który sprzyja rozwojowi bardzo bogatej roślinności. Są również miejsca służące rozrostowi roślinności pochodzenia atlantyckiego.

Bujna natura wokół jeziora sprawia, że okolice Lago Maggiore słyną z przepięknych i bogatych ogrodów botanicznych. Jednymi z najbardziej znanych są: **Villa Pallavicino** w miasteczku Stresa, **Villa Taranto** w Verbanii, **Ogród Botaniczny Alpino** (pomiędzy Stresa a Mottarone) czy wspaniałe ogrody na Wyspach Boromejskich – **Isola Madre** i **Isola Bella**.

Okolice Jeziora Maggiore są rajem dla wielu przyjezdnych, gościli tutaj wybitne osobistości, których pobyt zaowocował dziełami sztuki i literatury. Jezioro było inspiracją dla: *Ernesta Hemingwaya, Goethego, Byrona, Fogazzaro, D’Azegliego, Rosmini, Hessego, Manzoni, Remarque, Flauberta, Manna, Bernarda Shawa, Wagnera, Toscaniniego, Verga czy Stendhala.*

Obszar Jeziora Maggiore i liczne terytoria w najbliższej okolicy należą do słynnego rodu Boromeuszy, których historia zakorzeniła się na tych terenach wiele lat temu. Do Boromeuszy przynależą przepiękne **Wyspy – Madre i Bella** oraz twierdza **Rocca Borromea di Angera**, gdzie urodził się jeden z członków rodu

znany duchowny - **święty Karol Borromeusz**. San Carlo Borromeo wywarł znaczący wpływ nie tylko na historię okolicy, ale również na historię Kościoła. Na jego cześć został wybudowany wspaniały 30 – to metrowy pomnik zwany **Colosso di san Carlo Borromeo**, do którego można wejść i oczami san Carlo obejrzeć przepiękną panoramę Jeziora Maggiore.

Egzotyczna Wyspa Madre, barokowa Wyspa Bella i średniowieczna twierdza Rocca di Angera są obowiązkowymi punktami na liście zwiedzających Jezioro Maggiore. Oprócz nich jest jeszcze trzecia, cudowna Wyspa Rybaków – Isola dei Pescatori, zwana również Isola Superiore, jedyna zamieszkała wyspa na boromejskim archipelagu.

Jezioro Maggiore po stronie Piemontu otaczają liczne, malownicze miasteczka, które na pewno warto zwiedzić, m. in.: **Stresa, Arona, Baveno, Belgirate, Verbania (Intra), Cannobio**, ale również te mniejsze, takie jak: **Meina, Lesa, Alto Vergante, Pallanza** czy **Ghiffa** z przepięknym **Sacro Monte – Świętą Górą** wpisaną na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Możliwości zwiedzania Jeziora Maggiore i okolic jest wiele a jedną z najciekawszych opcji jest rejs statkiem, który umożliwia nie tylko zobaczenie wysp i okolicznych miasteczek, ale również kilku atrakcyjnych miejsc po stronie lombardzkiej m.in. wspomnianej już **Rocca do Angera** i **Muzeum Zabawek** oraz oryginalnej **Pustelni Świętej Katarzyny – Santa Caterina del Sasso**.

II. Znad Jeziora Orta nad Jezioro Maggiore.

Poznaj tajemniczy szlak!

- Orta San Giulio
- Wyspa San Giulio
- Sacro Monte di Orta
- Legro
- Miasino
- Armeno
- Mottarone
- Stresa

Jedną z piękniejszych podróży, w jaką warto się wybrać, będąc w Piemoncie, jest trasa prowadząca znad Jeziora Orta nad Jezioro Maggiore, pokazująca niezwykłą różnorodność i bogactwo tej części Piemontu, ale również jego prostotę i autentyczność, o czym można się przekonać, zaglądając do mniejszych miejscowości położonych nieco wyżej Jeziora Orta.

Piękne, bogate miejsca wpisane na listę UNESCO, niektóre wyróżnione przez ważne stowarzyszenia za swoją urodę, przeplatają się z małymi, urokliwymi miejscowościami, ukazując codzienne, prawdziwe życie ich mieszkańców. Romantyczne jeziora i dostojne wyspy wspaniale wyeksponowane są na tle majestatycznych Alp, a widok ten pozwala odetchnąć od zgiełku codzienności i zanurzyć się w spokoju tutejszych terenów...